

Wykaz skrótów	13
----------------------------	-----------

CZĘŚĆ I KOMENTARZ

Rozdział 1

Zasady zatrudniania pracowników ośrodka pomocy społecznej	17
1.1. Obowiązujące przepisy	17
1.2. Rodzaje stanowisk w jednostce	18
1.2.1. Stanowiska pomocnicze	19
1.2.2. Stanowiska urzędnicze	19
1.2.3. Stanowiska kierownicze urzędnicze	19
1.3. Kierownik jednostki	19
1.4. Zatrudnianie pracowników	24
1.4.1. Stanowiska pomocnicze i obsługi	24
1.4.2. Stanowiska urzędnicze, w tym kierownicze urzędnicze	24
1.4.3. Umowa o pracę	25
1.4.4. Służba przygotowawcza	26
1.4.5. Umowy cywilnoprawne	26
1.4.6. Awans wewnętrzny	26
1.4.7. Przeniesienie do pracy w innej jednostce	27
1.5. Pracownik socjalny	27
1.5.1. Pierwszeństwo w wykonywaniu obowiązków	29
1.5.2. Dodatkowy urlop	29
1.5.3. Dodatek do wynagrodzenia oraz inne benefity	29
1.6. Asystent rodziny	30
1.7. Obowiązki pracownika samorządowego	31
1.8. Wynagradzanie pracowników ośrodka	32
1.9. Odpowiednie stosowanie kodeksu pracy	33
1.10. Podsumowanie	34

Rozdział 2

Zatrudnienie pracowników socjalnych	35
2.1. Warunki wykonywania zawodu	35
2.1.1. Kwalifikacje pracownika socjalnego	35
2.1.2. Zadania pracownika socjalnego	36
2.1.3. Szczególne obowiązki	38
2.2. Szczególne uprawnienia pracownicze pracownika socjalnego	40
2.2.1. Prawo pierwszeństwa	40
2.2.2. Ochrona jak dla funkcjonariusza	40
2.2.3. Dodatkowy urlop wypoczynkowy	41
2.2.4. Dodatek 250 zł	43
2.2.5. Zwrot kosztów szkolenia	44
2.2.6. Zwrot kosztów przejazdu	45
2.2.7. Nagroda ministra	45
2.2.8. Superwizja	46
2.3. Pracodawcy	46
2.4. Zmiany od 1 stycznia 2015 r.	48

Rozdział 3

Stanowisko MPiPS ws. zatrudniania pracowników socjalnych od dnia 1 stycznia 2015 r.	50
---	-----------

Rozdział 4

Urlop wypoczynkowy – zasady udzielania i przedawnienie	54
4.1. Zasady udzielania urlopu wypoczynkowego, zakaz zrzeczenia się prawa do urlopu	54
4.2. Planowanie urlopów	55
4.2.1. Plan urlopów	56
4.2.2. Ustalenie urlopu po porozumieniu z pracownikiem	57
4.3. Przesunięcie terminu urlopu	57
4.3.1. Możliwe przesunięcie urlopu	57
4.3.2. Konieczne przesunięcie urlopu	58
4.3.3. Niemożność wykorzystania całego zaplanowanego urlopu	59
4.4. Odwołanie pracownika z urlopu	60
4.5. Urlop w okresie wypowiedzenia	60
4.6. Urlop na żądanie	60
4.7. Urlop zaległy	62
4.8. Przedawnienie roszczenia o urlop	63

Rozdział 5

Uprawnienia związane z rodzicielstwem	65
5.1. Część urlopu macierzyńskiego przed porodem	65
5.2. Urlop macierzyński	66
5.2.1. Termin do złożenia wniosku	66
5.2.2. Rezygnacja z urlopu macierzyńskiego	67
5.2.3. Pobyt matki dziecka w szpitalu w trakcie trwania urlopu macierzyńskiego	68
5.2.4. Zgon matki dziecka	68
5.2.5. Urlop macierzyński – zgon lub urodzenie martwego dziecka	69
5.2.6. Pobyt dziecka w szpitalu – wpływ na wymiar urlopu macierzyńskiego	70
5.2.7. Oddanie dziecka na wychowanie – wymiar urlopu	70
5.3. Dodatkowy urlop macierzyński	71
5.4. Urlop ojcowski (art. 182 ³ § 1 i 2 k.p.)	73
5.5. Urlop i urlop dodatkowy na warunkach urlopu macierzyńskiego a adopcja dziecka (art. 183 § 1–3 k.p.)	73
5.5.1. Urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego	73
5.5.2. Dodatkowy urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego	74
5.6. Urlop rodzicielski	74
5.6.1. Termin złożenia wniosku o urlop rodzicielski	75
5.6.2. Rezygnacja z urlopu rodzicielskiego lub z jego części przez pracownicę	76
5.7. Podsumowanie	77

Rozdział 6

Rozliczanie zasiłków macierzyńskich na przykładach	78
6.1. Okres wyczekiwania a prawo do zasiłku macierzyńskiego	78
6.2. Podstawa wymiaru zasiłku macierzyńskiego	78
6.3. Wysokość zasiłku macierzyńskiego	82
6.4. Wyrównanie zasiłku macierzyńskiego w przypadku rezygnacji z urlopu	84
6.5. Proporcjonalne pomniejszenie zasiłku macierzyńskiego w przypadku łączenia urlopu z pracą	84
6.6. Urodzenie dziecka w trakcie urlopu wychowawczego	85

Rozdział 7

Ustalanie prawa do trzynastki na przykładach	86
7.1. Dla kogo trzynastka?	86
7.2. Okres pracy uprawniający do trzynastki	87

7.2.1. Cały rok kalendarzowy – w pełnej wysokości	87
7.2.2. Co najmniej 6 miesięcy – proporcjonalnie	87
7.2.3. Sześć miesięcy przepracowanych efektywnie	88
7.2.4. Praca krótsza niż 6 miesięcy – wyjątki	89
7.3. Utrata prawa do trzynastki	92
7.4. Obliczanie wysokości trzynastki	93
7.5. Podstawa prawna	94

Rozdział 8

Nagroda jubileuszowa na przykładach	95
8.1. Okresy zatrudnienia wliczane do stażu pracy	95
8.2. Okresy prowadzenia działalności gospodarczej	97
8.3. Pozostawanie równocześnie w więcej niż jednym stosunku pracy	97
8.4. Zasady nabywania uprawnień do nagrody jubileuszowej	98
8.5. Wysokość nagrody jubileuszowej	98
8.6. Skrócenie okresu wypowiedzenia a nagroda jubileuszowa	99
8.7. Termin wypłaty nagrody jubileuszowej	99
8.8. Nabycie prawa do nagrody a termin wypłaty	100
8.9. Nowo zatrudniony pracownik	100
8.10. Nagroda jubileuszowa dla osób niebędących w zatrudnieniu	100
8.11. Nagroda jubileuszowa a urlop wychowawczy	101
8.12. Prawo do nagrody jubileuszowej w szczególnych okolicznościach	101
8.13. Zbieg prawa do nagród jubileuszowych	102
8.14. Nagroda uzupełniająca lub pełna	102
8.15. Przedawnienie prawa do nagrody jubileuszowej	103
8.16. Zasady obliczania nagród jubileuszowych	104
8.17. Podstawa prawna	105

CZĘŚĆ II

PYTANIA I ODPOWIEDZI

1. Czy należy udzielić dodatkowego urlopu wypoczynkowego pracownikowi socjalnemu?	109
2. Czy dodatkowy urlop dla pracownika socjalnego w wymiarze 10 dni raz na 2 lata można wykorzystać przed wykorzystaniem urlopu wypoczynkowego?	111
3. Czy dyrektor jednostki budżetowej może polecić wykonywanie funkcji kierownika, na czas określony pracownikowi socjalnemu posiadającemu odpowiednie kwalifikacje?	112
4. Czy kierownik jednostki organizacyjnej pomocy społecznej musi otrzymać dodatek 250 zł tak jak pracownik socjalny?	113

5. Czy kierownik musi mieć zgodę pracownika na upoważnienie go przez wójta do wydawania decyzji administracyjnych?	114
6. Czy Kierownikowi OPS należy się ryczałt samochodowy?	116
7. Czy można łączyć urlop dodatkowy pracownika socjalnego z urlopem przysługującym z tytułu niepełnosprawności?	118
8. Czy można wypłacić pracownikowi socjalnemu dodatek specjalny za okres wsteczny?	119
9. Czy na stanowisku asystenta rodziny może być zatrudniona osoba, która ma ukończone studia wyższe o kierunku pedagogika społeczna?	120
10. Czy naliczenie urlopu dla pracowników socjalnych należy do obowiązków pracodawcy, czy też są przyznawane na wniosek pracownika?	122
11. Czy osoba zatrudniona na stanowisku opiekuna w DPS, która nie posiada odpowiedniego wykształcenia, może zostać zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego?	123
12. Czy osobie na stanowisku pracownika socjalnego można obniżyć wynagrodzenie do kwoty 80% najniższego wynagrodzenia, jako że jest to jego pierwsza praca?	124
13. Czy podlega opodatkowaniu i oskładkowaniu przyznany miesięczny limit kilometrowy dla asystenta rodziny zatrudnionego na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej?	126
14. Czy pracodawca jednostki samorządowej zobowiązany jest wypłacić ekwiwalent za używanie i pranie własnej odzieży pracownikowi socjalnemu?	128
15. Czy pracownik socjalny jest obowiązany wykonywać polecenia kuratora społecznego?	129
16. Czy pracownik socjalny może być ukarany karą porządkową za naruszenie kodeksu etyki pracownika socjalnego?	131
17. Czy pracownik socjalny może gromadzić informacje o kliencie pozyskane od jego sąsiadów?	133
18. Czy pracownik socjalny powinien wykonywać pracę socjalną i przeprowadzać rodzinne wywiady środowiskowe?	135
19. Czy pracownik socjalny powinien udostępniać informacje o świadczeniobiorcach na wniosek kuratora sądowego?	136
20. Czy pracownik socjalny powinien wykorzystać urlop dodatkowy przed pójściem na emeryturę?	138
21. Czy pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej, który przebywał na urlopie wychowawczym, może mieć przyznany urlop na podstawie art. 121 ust. 3 u.p.s.?	139

22. Czy pracownik socjalny, który przebywał w trakcie zatrudnienia na urlopie bezpłatnym, traci prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego?	141
23. Czy pracownikowi socjalnemu posiadającemu umiarkowany stopień niepełnosprawności należy udzielić z tego tytułu dodatkowego urlopu wypoczynkowego?	142
24. Czy sąd może zobowiązać kierownika OPS lub wójta do bycia opiekunem prawnym osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej?	143
25. Czy ukończenie studiów na kierunku pedagogika uprawnia do przystąpienia do specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego z pominięciem specjalizacji I stopnia?	145
26. Jak powinna być skonstruowana umowa o pracę dla asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy?	146
27. Jak prawidłowo udzielić dodatkowego urlopu pracownikowi socjalnemu?	147
28. Jakie kwalifikacje powinien posiadać pracownik socjalny?	148
29. Jakie kwalifikacje powinna mieć osoba ubiegająca się o pracę jako pracownika socjalnego?	150
30. Jakie kwalifikacje powinien posiadać pracownik wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze?	152
31. Jakie kwalifikacje powinna mieć osoba zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego?	153
32. Jakie kwalifikacje powinna posiadać osoba na stanowisku pracownik socjalny?	154
33. Kiedy pracodawca może awansować pracownika na stanowisko starszego pracownika socjalnego?	156
34. Kiedy pracownik może awansować na stanowisko specjalisty pracy socjalnej?	157
35. Kiedy pracownik socjalny nabywa prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego?	158
36. Kiedy pracownik socjalny nabywa prawo do kolejnego urlopu dodatkowego?	159
37. Kiedy pracownikowi socjalnemu przysługuje dodatek do wynagrodzenia?	160
38. Kto powinien rozstrzygnąć skargę dotyczącą zastrzeżeń do pracowników GOPS?	162
39. Ile godzin powinna przepracować opiekunka do osób starszych w danym miesiącu?	163
40. Czy można pracownika OPS awansować na kierownika działu bez przeprowadzania konkursu?	164

41. Kiedy pracownikowi socjalnemu przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy?	166
---	-----

CZĘŚĆ III

WZORY DOKUMENTÓW

Wniosek o dodatkowy urlop macierzyński i urlop rodzicielski w pełnym wymiarze	171
Rezygnacja pracownika z części urlopu macierzyńskiego	173
Wniosek pracownika ojca o udzielenie urlopu macierzyńskiego	174
Wniosek pracownicy o przerwanie urlopu macierzyńskiego	175
Wniosek o udzielenie dodatkowego urlopu macierzyńskiego	176
Rezygnacja pracownika z urlopu rodzicielskiego	177
Rezygnacja pracownika z dodatkowego urlopu macierzyńskiego	178
Wniosek o wyrażenie zgody na wykonywanie pracy podczas dodatkowego urlopu macierzyńskiego	179
Odpowiedź pracodawcy na wniosek pracownika o wyrażenie zgody na wykonywanie pracy podczas dodatkowego urlopu macierzyńskiego	180
Wniosek o udzielenie urlopu ojcowskiego	181
Wniosek o dodatkowy urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego	182
Wniosek o urlop rodzicielski/część urlopu rodzicielskiego*	183
Wniosek o urlop wypoczynkowy	184
Wniosek pracownika o podzielenie urlopu	185

CZĘŚĆ IV

AKTY PRAWNE

Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych	189
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych	211
Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	253

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny	346
--	-----

Bibliografia	367
---------------------------	------------